

FASIT

Lag-NM 2019

Femte omgang

Spørsmål 101

Her ser vi listet salgstallene for de mest solgte bilmodellene i Norge i 2018 med nr. 1 fjernet. **Hvilken bil** (merke og modell) var fjorårets mest solgte her i landet?

1.	? ?	12303
2.	VW Golf	9859
3.	BMW i3	5687
4.	Tesla Model X	4981
5.	Mitsubishi Outlander	4323
6.	Toyota Yaris	3856
7.	Volvo XC60	3687
8.	Tesla Model S	3633

NISSAN LEAF

Spørsmål 102

Da TV-seerne i landet skulle kåre tidenes største ukrainer i 2008, gikk seieren med 40 % av stemmene til mannen som var Storfyrste av Kiev fra 1019 til sin død i 1054. Han giftet seg med den svenske prinsessen Ingegjerd Olofsdatter, som egentlig var lovet bort til Olav den Hellige, men svenskekongen brøt løftet, og hun ble i all hast sendt til Kiev i stedet. Norge har likevel sterke bånd til denne mannen da hans datter, Ellisiv av Kiev, ble dronning i Norge gjennom giftemål med Harald Hardråde. **Hva het denne ukrainske storfyrsten** og nasjonalhelten som hadde tilnavnet "den vise"?

JAROSLAV

Spørsmål 103

I **hvilken film** fra 1931 spiller James Cagney rollen som den irsk-amerikanske gangsteren Tom Powers? Her ser vi filmens mest kjente scene, hvor Mae Clarke får en grapefrukt trøkt i trynet.

The PUBLIC ENEMY
(No: SAMFUNNETS FIENDE)

Spørsmål 104

Dette er kalt verdens første analoge datamaskin, og er datert cirka 87 fvt. Mekanismen er en av de eldste kjente tannhjulsmekanismene. Den mest anerkjente teorien for mekanismens funksjon er at den viser hvordan mange av solsystemets legemer beveger seg i forhold til hverandre og bestemte stjerner. Man kan blant annet se solens og månens vandring over dyrekretsen, og den egyptiske kalenderens månedsnavn kan leses av. **Hva kalles denne maskinen**, som har navn etter øya den ble funnet utenfor i år 1900?

ANTIKYTHERA-mekanismen

Spørsmål 105

Hvilket ord, som ble introdusert av Richard Dawkin i boka *The selfish gene* (1976), blir brukt om denne typen bilde?

MEME

Spørsmål 106

Hva kalles denne hustypen, med et toetasjes tilføyd bislag med laftet overdel, særegen for Østerdalen? Som følge av fuktighet fra taket som heller mot bislaget i fronten, var hustypen sterkt utsatt for råteskade, og få er bevart i dag. På bildet ser vi et eksemplar fra Hedmarksmuseet på Hamar.

BARFRØ-stue

Spørsmål 107

Hva heter denne bassisten og låtskriveren som var med å grunnlegge Iron Maiden i 1975? Han er den eneste i bandet som har vært i besetningen gjennom hele gruppas historie.

Steve HARRIS

Spørsmål 108

I verket *Reisen mot vest*, som er skrevet av Wu Cheng'en på 1500-tallet, er Sun Wukong den sentrale figuren. Sun Wukong er også blant de mest populære figurene i Kinas eventyr- og myteverden, og har opptrådd i en rekke spillefilmer, tegnefilmer, dataspill o.l.

Under hvilket annet navn/kallenavn er Sun Wukong kjent? Vi er her ute etter et norsk ord.

APEKONGEN

Spørsmål 109

Hva heter denne norske snowboardkjøreren som bl.a. har vunnet slopestyle-øvelsen i X Games flere ganger? Hennes siste større seier kom under X Games på Hafjell i 2017, da hun tok gull i øvelsen Big Air.

Silje NORENDAL

Spørsmål 110

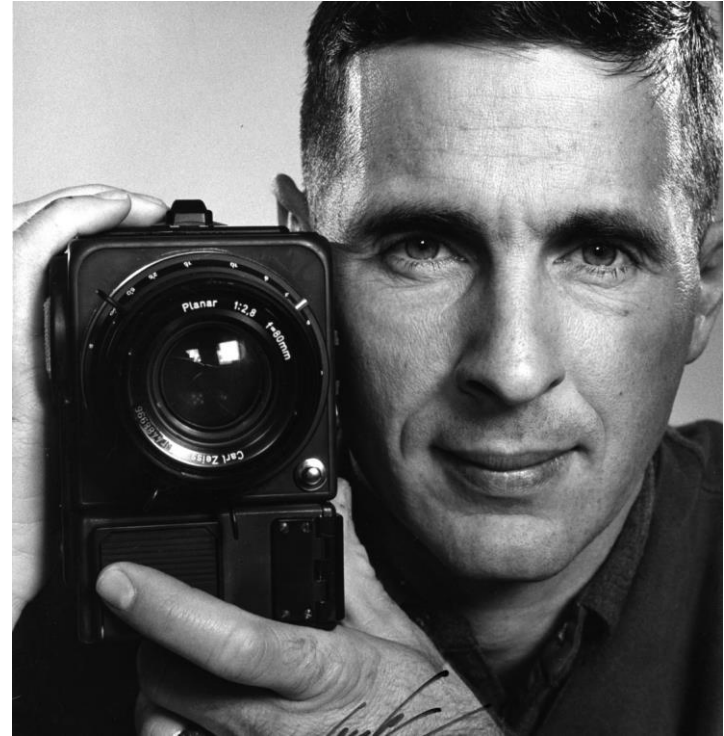
Her ser vi bilder av fire apearter i **hvilken slekt?** Slektsnavnet inngår i navnene til alle disse artene.

TAMARIN

Spørsmål 111

William Anders var USAs ambassadør til Norge i 1976-1977. Men det er langt fra det han er mest kjent for. Den 24. desember 1968 tok han nemlig et ikonisk bilde som sannsynligvis alle her har sett. **Hva tok han bilde av?**

JORDOPPGANG,
JORDKLODEN, JORDA

Spørsmål 112

Hvilket ord kan både være et verb som betyr “å raute” og navnet på Odins farfar, det vil si æsenes stamfar, i norrøn mytologi?

BURE

Spørsmål 113

Hva heter denne gråhårede mellomlederen, bare kjent ved etternavnet, i tegneserien Lunch?

THORSEN

Spørsmål 114

Einstein kalte henne det største matematiske geniet siden kvinner fikk tilgang til høyere utdanning, og hennes arbeid fikk stor innflytelse både på ren matematikk, men særlig på teoretisk fysikk. Mest kjent er hun for teoremet oppkalt etter henne, som viser en én-til-én-sammenheng mellom symmetrier i fysiske lover og konserverte størrelser, omtalt som et av de viktigste teoremene for utviklingen av moderne fysikk. Som så mange andre jøder innen vitenskapene forlot hun Tyskland da Hitler kom til makten, men døde kort tid etter, i 1935, i USA. **Hva het hun?**

Emmy NOETHER

Spørsmål 115

Hva heter gravlunden i London hvor bl.a. Karl Marx, George Michael, Douglas Adams og Michael Faraday ligger begravet?

HIGHGATE cemetery

Spørsmål 116

Dette klesmerket har i senere år blitt veldig populært blant ungdom og forbindes kanskje særlig med sine vinterjakker og naivistiske flagglogo. **Hva heter merket?**

SVEA

Spørsmål 117

Av og til omtalt som “fryktindeksen”, **hva er det vanligste trebokstavers navnet**, det samme som tickersymbolet, på den amerikanske finansindeksen som måler forventede framtidige svingninger i aksjemarkedet? Når f.eks. en internasjonal krise truer, eller når en viss president tweeter noe illevarslende, kan denne indeksen skyte i været som en konsekvens.

VIX

Spørsmål 118

Hva heter **hovedstaden** i Fransk Guyana?

CAYENNE

Spørsmål 119

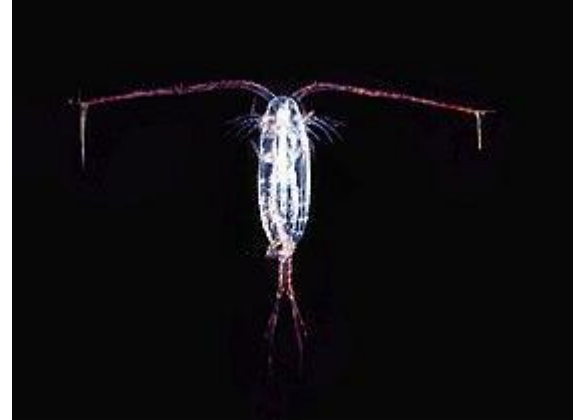
Hva het den internasjonale **forsvarsalliansen** som eksisterte fra 1954 til 1977 og hadde hovedkvarter i Bangkok og dette flagget? Her holder det med forkortelse.

SEATO
(South East Asian Treaty Organization)

Spørsmål 120

Med det latinske navnet *Copepoda*, hva er det **norske navnet på klassen** av små krepser som lever i alle hav og ferskvann og som sammen med krill er den dyregruppen som har den største samlede biomassen på jorda?

HOPPEKREPS

Spørsmål 121

Hva heter dette gulldekorerte sverdet fra folkevandringstiden? Det har navn etter gården i Hægebostad i Vest-Agder der to bønder fant det i 1933, og er en del av flere rike gravfunn ved gården. Tyskerne prøvde å få tak i det under okkupasjonen, men takket være forutseende innsats av arkeologen A.W. Brøgger ble sverdet gjemt alt før invasjonen. Sverdet er nå en del av Oldsaksamlingen til Kulturhistorisk Museum.

SNARTEMO-sverdet

Spørsmål 122

Hvilke fire bokstaver settes foran «girl» for å betegne et populært stiluttrykk blant jenter særlig i øvre middelklasse, ikke minst på sosiale medier? Stilen kjennetegnes bl.a. av et naturlig uttrykk, store t-skjorter, «scrunchie»-hårstrikk, Fjellräven-sekk, Birkenstock-sko eller Vans. Navnet er tatt fra en foto-app for mobiltelefoner.

VSCO

Spørsmål 123

Bernkonvensjonen gir Norge et spesielt ansvar for å ivareta arten med det latinske navnet *Lysiella oligantha*.

Hvilket geografisk navn må settes foran “nattfiol” for å få det norske navnet på denne kritisk truede arten som finnes i Troms og Finnmark, samt noen få steder nord i Sverige og nord i Russland?

SIBIR-nattfiol

Spørsmål 124

Hvilken russisk langrennsløper (f. 1996) har i OL 2018 og VM 2019 samlet sett den sikkert noe frustrerende medaljestatistikken én bronse, sju sølv og null gull? Han har imidlertid noen seiere i verdenscupen, bl.a. vant han 5-mila i Holmenkollen tidligere i år.

Aleksandr BOLSJUNOV

Spørsmål 125

Hvilken skuespiller hører vi tale her?

Charlie CHAPLIN

Fasit 5.omgang

101.NISSAN LEAF

102.JAROSLAV

103.The PUBLIC ENEMY /
SAMFUNNETS FIENDE

104.ANTIKYTHERA-mekanismen

105.MEME

106.BARFRØ-stue

107.Steve HARRIS

108.APEKONGEN

109.Silje NORENDAL

110.TAMARIN (SAGUINUS)

111.JORDOPPGANG,
JORDKLODEN, JORDA

112.BURE

113.THORSEN

114.Emmy NOETHER

115.HIGHGATE cemetery

116.SVEA

117.VIX

118.CAYENNE

119.SEATO (South East Asian Treaty
Organization)

120.HOPPEKREPS

121.SNARTEMO-sverdet

122.VSCO-girl

123.SIBIR-nattfiol

124.Aleksandr BOLSJUNOV

125.Charlie CHAPLIN